

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته بیوشیمی بالینی

عنوان:

بررسی میزان بیان ژنی سوبسترای -1 گیرنده انسولین در لکوسیت های تک
هسته ای خون در بیماران مبتلا به COPD و مقایسه با گروه کنترل

نگارش:

فرزین بگلری

اساتید راهنمای:

دکتر مجتبی امانی

دکتر حسن قبادی مراللو

استاد مشاور:

دکتر محمدرضا اصلاحی

بهمن ماه ۱۴۰۱

شماره پایان نامه: ۰۸۴

تقدیم به

پدر و مادر عزیزم که در طول زندگی و تحصیلمن همواره
پشتیبانم بودند.

باتشکر از

اساتید بزرگوارم که راهنمایی ها و مشاوره هایشان
همواره چراغ راهم بودند.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده: ..... فصل اول: مقدمه
۴	(۱-۱) مقدمه و بیان مستلزم
۸	(۲-۱) اهداف و فرضیات طرح
۸	(۱-۲-۱) هدف کلی طرح
۸	(۱-۲-۲) اهداف اختصاصی طرح
۹	(۱-۲-۳) فرضیات
۱۰	(۱-۳) تعریف واژه های اختصاصی
۱۳	فصل دوم: بررسی متون (۲-۱) مبانی نظری
۱۳	(۲-۱-۱) بیماری انسدادی مرمن ریه
۱۴	(۱-۱-۱-۲) اتیولوژی و عوامل خطرساز
۱۷	(۲-۱-۱-۲) بررسی انواع اختلالات COPD
۲۲	(۳-۱-۱-۲) پاتوفیزیولوژی COPD
۲۲	(۴-۱-۱-۲) مکانیسم آسیب زایی COPD
۲۴	(۵-۱-۱-۲) تظاهرات بالینی
۲۶	(۶-۱-۱-۲) درمان COPD
۲۸	(۲-۱-۲) ایترلوکین، CRP، و بیماری COPD
۲۹	(۳-۱-۲) گیرنده انسولین
۳۰	۳۰.....Insulin Receptor Substrates (IRSs) (۴-۱-۲)
۳۱	۳۱.....Insulin Receptor Substrate-1 (IRS-1) (۵-۱-۲)
۳۱	۳۱.....IRS-1 و سنتز پروتئین
۳۲	۳۲.....IRS-1 و سنتز لیپید ها
۳۲	۳۲.....IRS-1 و متابولیسم قندها
۳۳	(۹-۱-۲) انسولین و لکوسیت ها

۳۴.....	(۱-۹-۱) انسولین و PMN ها
۳۴.....	(۲-۹-۱) انسولین و PBMC ها

فصل سوم: مواد و روش کار

(۱-۳) جامعه آماری و معیار ورود و یا خروج از مطالعه.....	۳۷.....
(۳-۲) پرسشنامه.....	۳۸.....
(۳-۳) آماده سازی نمونه.....	۳۸.....
(۳-۴) استخراج RNA و Quantitative Real Time PCR.....	۳۹.....
(۴-۳) توالی پرایمری IRS-1 و GAPDH.....	۴۱.....
(۶-۳) کارایی پرایمرهای مورد استفاده (Efficiency).....	۴۱.....
(۷-۳) Enzyme-Linked Immune Sorbent Assay (ELISA).....	۴۳.....
(۸-۳) آنالیز آماری.....	۴۵.....
(۹-۳) ملاحظات اخلاقی.....	۴۶.....
(۱۰-۳) جدول متغیرها.....	۴۶.....

فصل چهارم: نتایج

(۱-۴) دموگرافی افراد مورد مطالعه.....	۴۸.....
(۲-۴) ارتباط IRS-1 با تغییرات سن، قد، وزن.....	۴۸.....
(۳-۴) تغییرات بیان زن IRS-1 در لکوسیت های خونی و میزان پلاسمایی پروتئین آن در بیماران COPD.....	۴۹.....
(۴-۴) شدت بیماری COPD و میزان پلاسمایی پروتئین IRS-1.....	۵۰.....
(۵-۴) شدت بیماری COPD و میزان بیان زن IRS-1 در لکوسیت های خونی.....	۵۲.....
(۶-۴) ارتباط IRS-1 با تست های عملکرد ریوی.....	۵۲.....

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

(۱-۵) بحث.....	۵۵.....
(۲-۵) محدودیت های مطالعه.....	۵۸.....
(۳-۵) نتیجه گیری.....	۵۹.....
(۴-۵) پیشنهادات.....	۶۰.....

۶۰.....	(۵-۵) ترجمان دانش
۶۱.....	منابع
۷۲.....	ضمایم

فهرست اشکال، جداول و نمودارها

۱۷.....	شکل ۲-۱
۲۰.....	شکل ۲-۲
۲۹.....	شکل ۲-۳
۳۹.....	شکل ۳-۱
۴۳.....	شکل ۳-۲
۴۵.....	جدول ۲-۱
۴۶.....	جدول ۲-۲
۴۰.....	جدول ۳-۱
۴۰.....	جدول ۳-۲
۴۴.....	جدول ۳-۳
۴۶.....	جدول ۳-۴
۵۰.....	جدول ۴-۱
۵۱.....	جدول ۴-۲
۵۳.....	جدول ۴-۳
۴۲.....	نمودار ۳-۱
۴۳.....	نمودار ۳-۲
۴۵.....	نمودار ۳-۳
۴۸.....	نمودار ۴-۱
۵۰.....	نمودار ۴-۲
۵۱.....	نمودار ۴-۳
۵۲.....	نمودار ۴-۴

اختصارات:

ATS	American Thoracic Society
CAT scores	COPD Assessment Test scores
COPD	Chronic Obstructive Pulmonary Disease
CRP	C Reactive Protein
eIF2	eukaryotic Initiation Factor 2
FEV1	Forced Expiratory Volume in 1 Second
FOXO1	Forkhead Box O1
FVC	Forced Vital Capacity
JNK1	C-jun N-terminal Kinase 1
GluT	Glucose transporter
GOLD	Global Initiative for Chronic Obstructive Pulmonary Disease
GSK-3 β	Glycogen Synthase Kinase- 3 β
IGF-1/2	Insulin Growth Factor 1/2
IL	Interleukin
IKK β	I Kappa B Kinase beta
IRS-1	Insulin Receptor Substrate-1
MAPK	Mitogen- Activated Protein Kinase
MMP	Matrix Metallopeptidase
mMRC	modified Medical Research Council
mTOR	mammalian Target Of Rapamycin
NF- κ B	Nuclear factor kappa B
PBMC	Peripheral Blood Mononuclear Cell
PMN	Polymorphonuclear neutrophils
PI3K	Phosphoinositide 3-kinase
PKB	Protein Kinase Beta
ROS	Reactive Oxygen Species
S6K1	Ribosomal S6 Kinase 1
SIRP- α	Signal Regulatory Protein- α
SOCS	Suppressor Of Cytokine Signaling
SREBP	Steroid Regulatory Element-Binding Protein
TNF- α	Tumor Necrosis Factor alpha
TSC	Tuberous Sclerosis Complex
UPR	Unfolded Protein Response

بررسی میزان بیان ژنی سوبسترای - ۱ گیرنده انسولین در لکوسیت های تک هسته ای خون در بیماران مبتلا به COPD و مقایسه با گروه کنترل

چکیده

زمینه: بیماری انسدادی مزمن ریوی (COPD) یک بیماری التهابی بشمار می رود. این بیماران مستعد مقاومت انسولینی، دیابت، و سندروم متابولیک اند. بطور کلی، بیان ژن و پروتئین IRS-1 در شرایط التهابی کاهش پیدا می کنند.

هدف: مطالعه حاضر با هدف بررسی بیان ژن IRS-1 در لکوسیت های خونی و میزان پلاسمایی پروتئین آن به عنوان بیومارکرهایی برای غربالگری شدت بیماری انجام شد.

مواد و روش ها: تعیین میزان کمی پروتئین پلاسمایی و بیان ژن IRS-1 در لکوسیت های خونی در ۴۰ بیمار COPD و ۳۰ شخص سالم به عنوان کنترل به ترتیب توسط الایزا و qRT-PCR، و گروه بندی بیماران نیز بر اساس معیار های GOLD و نتایج اسپیرومتری، و پرسشنامه های mMRC و CAT انجام شد.

نتایج: میزان پلاسمایی پروتئین IRS-1 در بیماران نسبت به گروه کنترل افزایش چشمگیری یافت ($P < 0.001$). همچنین با افزایش نمره CAT میزان کمی پلاسمایی IRS-1 افزایش می یابد ($P < 0.05$). میزان بیان ژن در لکوسیت های خونی بیماران نسبت به افراد سالم کمتر بود ($P < 0.05$).

نتیجه گیری: در این مطالعه میزان پلاسمایی پروتئین IRS-1 و بیان ژنی آن در بیماران COPD تغییرات چشمگیری یافت. بنابراین، ارزیابی همزمان بیان ژنی و پروتئین پلاسمایی IRS-1 در بیماران COPD می‌تواند نشانگر بهتری برای غربالگری شدت بیماری باشد.

كلمات کلیدی: سربسترا-1، گیرنده انسولین، التهاب، COPD، معیار GOLD